

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВЕТЕРИНАРНУ МЕДИЦИНУ ПРИ ПЕРЕТИНІ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

PROBLEMS OF ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY FOR VIOLATION OF THE LAW ON VETERINARY MEDICINE AT BORDER CROSSINGS

Годяк А.І.,

кандидат юридичних наук,
викладач кафедри адміністративно-правових дисциплін
Навчально-наукового інституту права,
психології та економіки
Львівського державного університету внутрішніх справ

Стаття розкриває зміст адміністративної відповідальності за порушення законодавства про ветеринарну медицину при перетині державного кордону України. Автор акцентує увагу на проблемах, які пов'язані із застосуванням такої відповідальності. Наведено пропозиції щодо врегулювання діючого законодавства у цій сфері.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, правопорушення, ветеринарна медицина, перетин державного кордону, проблеми застосування адміністративної відповідальності.

Статья раскрывает содержание административной ответственности за нарушение законодательства о ветеринарной медицине при пересечении государственной границы Украины. Автор акцентирует внимание на проблемах, которые связаны с применением такой ответственности. Приведены предложения по урегулированию действующего законодательства в этой сфере.

Ключевые слова: административная ответственность, правонарушение, ветеринарная медицина, пересечение государственной границы, проблемы применения административной ответственности.

The article reveals the contents of the administrative responsibility for violation of legislation on veterinary medicine when crossing the state border of Ukraine. The author focuses on the problems associated with the use of such liability. The proposals for the settlement of existing legislation in this area.

Key words: administrative liability, tort, veterinary medicine, cross the border, the problem of the use of administrative responsibility.

Постановка проблеми. Незважаючи на те, що Всесвітня організація охорони здоров'я (Міжнародне епізоотичне бюро) постійно вживає заходів для підтримання стабільної епізоотичної ситуації в світі, все ще трапляються випадки спалахів масових захворювань. Як зазначив Голова Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України Володимир Горжеев на прес-конференції на тему «Епізоотична ситуація в Україні: проблеми, загрози, рішення», яка відбулася 18 грудня 2012 року, лише втрати Російської Федерації від африканської чуми свиней за останні 5 років сягнули близько 6,6 млрд грн. Доведено, що понад 50% усіх хвороб – це зоонози [1, с. 3], тобто захворювання, які передаються людині від хворих тварин. У зв'язку з цим кожна країна приділяє особливу увагу посиленню контролю за транскордонними хворобами та боротьбі з особливо небезпечними епізоотіями. Стосується це і України, яка здійснює такі дії, у тому числі шляхом застосування адміністративної відповідальності за порушення законодавства про ветеринарну медицину при перетині державного кордону України.

Стан дослідження. Оскільки адміністративна відповідальність є важливим інструментом державного управління і застосовується фактично у будь-якій сфері, це питання часто піднімалося та піднімається як вітчизняними (В.Б. Авер'янов, В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, Д.М. Лук'янець та ін.) так і зарубіжними вченими (Ю.А. Тихомиров та ін.). Вказаними на-

уковцями було досліджене поняття адміністративної відповідальності, визначені основні риси та завдання такої відповідальності, її законодавче регулювання. Разом з тим, що стосується адміністративної відповідальності в окремих галузях, це питання досліджене фрагментарно. Не є винятком також адміністративна відповідальність за порушення законодавства про ветеринарну медицину.

Метою статті є висвітлення проблем застосування адміністративної відповідальності за правопорушення в галузі ветеринарної медицини, а саме – при перетині державного кордону України.

Виклад основного матеріалу. Адміністративна відповідальність як один із видів юридичної відповідальності являє собою сукупність адміністративних правовідносин, які виникають у зв'язку із застосуванням уповноваженими органами (посадовими особами) до осіб, що вчинили адміністративний проступок, передбачених нормами адміністративного права особливих санкцій – адміністративних стягнень [2, с. 430]. Метою такої відповідальності є виховання особи, що вчинила адміністративне правопорушення, в дусі дотримання законів, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим порушником, так і іншими особами.

Адміністративна відповідальність за порушення ветеринарного законодавства при перетині державного кордону передбачена статтею 107 Кодексу України про адміністративні правопорушення (надалі –

КУпАП) «Порушення правил щодо карантину тварин та інших ветеринарно-санітарних вимог» [3], яка встановлює відповідальність за «порушення правил щодо карантину тварин, інших ветеринарно-санітарних вимог, передбачених Законом України «Про ветеринарну медицину», іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з епізоотіями». Вчинення даного адміністративного правопорушення (проступку) тягне за собою накладення штрафу на громадян від трьох до десяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян, на посадових осіб – у розмірі від дев'яти до двадцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Диспозиція статті 107 КУпАП є бланкетною, тобто у кожному конкретному випадку вимагає встановлення того, які саме ветеринарні правила порушені та в яких нормативних актах вони закріплені.

Під ветеринарними правилами слід розуміти вимоги, які регулюють діяльність фізичних і юридичних осіб в галузі ветеринарної медицини, містяться в певних нормативно-правових актах. Що стосується порушення законодавства про ветеринарну медицину при перетині державного кордону України, то такими основними актами є Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, затверджені наказом Державного департаменту ветеринарної медицини № 71 від 14 червня 2004 року [4], а також Порядок пропуску вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, через державний кордон України, затверджений наказом Головного державного інспектора ветеринарної медицини України № 49 від 27 грудня 1999 року [5]. В преамбулі цих двох наказів зазначена мета їх прийняття – посилення контролю за охороною території України від занесення з території інших держав або з карантинної зони збудників карантинних хвороб, спільних для тварин та людей. Підставою для прийняття Ветеринарних вимог стало також приведення законодавства України у відповідність до статті 51 Угоди про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами, яка передбачала «приблизну адекватність законів» між сторонами, у тому числі в галузі охорони здоров'я та життя людей, тварин і рослин [6].

За даними Львівської регіональної служби державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, на державному кордоні та транспорті [7] протягом 2013 року державними інспекторами ветеринарної медицини служби було виявлено 65 фактів порушення ветеринарного законодавства при перетині державного кордону (при імпорті та транзиті), з яких 17 пов'язані з невиконанням Ветеринарних вимог, 47 – з відсутністю ветеринарних документів та 1 – у зв'язку з невідповідністю ветеринарних документів іншим супровідним документам. Останні два види порушень передбачені Порядком пропуску вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, через державний кордон України.

Ветеринарні вимоги та Порядок пропуску вантажів можуть бути порушені як шляхом вчинення певної дії (наприклад, ввезення неякісної продукції),

так і шляхом бездіяльності (наприклад, відсутність погодженої форми ветеринарного сертифіката). Протиправне діяння є основною та обов'язковою ознакою об'єктивної сторони, відсутність якого виключає склад адміністративного правопорушення. Всі інші ознаки мають факультативний характер.

Суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення полягає в психічному відношенні особи до вчиненого правопорушення. Вона характеризується виною у формі умислу або необережності (статті 10 та 11 КУпАП), мотивом та метою вчинення правопорушення.

Суб'єктами адміністративного правопорушення є фізичні осудні особи, які на момент його вчинення досягли 16-річного віку (стаття 12 КУпАП).

Під час визначення суб'єкта адміністративного правопорушення, встановленого статтею 107 КУпАП, слід звернути увагу на те, що зазначена стаття передбачає відповідальність як звичайних громадян, так і посадових осіб. Маємо приклад, коли стаття містить одночасно два склади: простий та кваліфікований. Ознака спеціального суб'єкта (в даному випадку – посадова особа) виступає як така, що кваліфікує. Це один із прийомів юридичної техніки, які забезпечують чіткий за змістом і економічний за формою виклад правових норм [8, с. 281].

Згідно зі статтею 18 Закону України «Про ветеринарну медицину» [9] державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд на державному кордоні України здійснюється регіональними службами державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті (всього таких служб є шість в Україні – Львівська, Придніпровська, Донецька, Південно-Західна, Південна, Одеська), а також їх структурними підрозділами. Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд на державному кордоні та транспорті є обов'язковим у разі ввезення на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) та вивезення за межі митної території України об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду.

Повноваження посадових осіб як регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті, так і структурних підрозділів цих служб у справах про адміністративні правопорушення передбачені статтею 238 КУпАП, відповідно до якої справи про порушення законодавства про ветеринарну медицину при перетині державного кордону розглядають та накладають адміністративні стягнення:

- головні державні інспектори ветеринарної медицини на державному кордоні та транспорті та їх заступники: штраф на громадян до дев'яти неоподаткованих мінімумів доходів громадян, на посадових осіб – до дев'ятнадцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян;

- державні інспектори ветеринарної медицини на державному кордоні та транспорті: штраф на громадян до восьми неоподаткованих мінімумів доходів громадян, на посадових осіб – до вісімнадцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Відповідно до частини 5 статті 7 Закону України «Про ветеринарну медицину» головними державними інспекторами ветеринарної медицини на державному кордоні та транспорті та їх заступниками є, за посадою, начальники регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті та їх заступники, а державними інспекторами ветеринарної медицини на державному кордоні та транспорті є, за посадою, державні лікарі ветеринарної медицини регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті та їх структурних підрозділів.

Повноваження державних інспекторів ветеринарної медицини, передбачені у статті 238 КУпАП, дублюються також і в інших нормативно-правових актах, які регулюють діяльність органів державної ветеринарної медицини та їх посадових осіб. Наприклад, згідно з пунктом 6 Типового положення про регіональну службу державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 липня 2009 року № 801 [10], державні інспектори ветеринарної медицини регіональної служби мають право накладати адміністративні стягнення відповідно до закону. Відповідно до пункту 7 Положення про пункт державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті, затвердженого наказом Державного департаменту ветеринарної медицини від 19 липня 1999 року № 18 [11], начальник пункту (державний інспектор ветеринарної медицини зони обслуговування) накладає на посадових осіб, а також громадян – власників вантажів, винних у порушенні законодавства в галузі ветеринарної медицини, адміністративні стягнення у вигляді штрафу, згідно із законодавством. Хоча у цьому Положенні відсутні повноваження державних лікарів ветеринарної медицини, які є також державними інспекторами ветеринарної медицини зони обслуговування, щодо розгляду адміністративних справ та накладення адміністративних стягнень.

Окрім вказаних посадових осіб, які безпосередньо здійснюють державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд при перетині державного кордону, відповідно до статті 238 КУпАП розглядати та приймати рішення по таких справах мають право також: головний державний інспектор ветеринарної медицини України та його заступники, головний державний інспектор ветеринарної міліції Міністерства внутрішніх справ України та інші посадові особи органів державної ветеринарної медицини.

В окремих випадках поряд зі штрафом, який належить до основних видів адміністративних стягнень, до правопорушника можуть застосовуватися також оплатне вилучення або конфіскація предметів, які є додатковими видами адміністративних стягнень (стаття 25 КУпАП).

Строк розгляду справи про порушення законодавства про ветеринарну медицину зазначений в статті 277 КУпАП, він становить 15 днів з моменту одержання органом (посадовою особою), правомочним

розглядати справу, протоколу про адміністративне правопорушення та інші матеріали справи.

На постанову по справі про адміністративне правопорушення може бути подана скарга протягом десяти днів з дня винесення постанови (стаття 289 КУпАП), а також у цей же строк може бути внесено подання прокурора (стаття 290 КУпАП).

Скарга і подання прокурора на постанову по справі про адміністративне правопорушення розглядаються в десятиденний строк з дня їх надходження (стаття 292 КУпАП).

Санкція статті, як вже було сказано, передбачає накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу. Штраф повинен бути сплачений правопорушником не пізніше 15 днів з дня вручення йому постанови про накладення штрафу, а в разі оскарження або внесення на неї подання прокурора – не пізніше як через 15 днів з дня повідомлення про залишення скарги або подання без задоволення (стаття 307 КУпАП).

Але є ряд проблем, які пов'язані із застосуванням адміністративної відповідальності за порушення законодавства про ветеринарну медицину при перетині державного кордону України, а саме:

1. Наявність розбіжностей між КУпАП, Законом України «Про ветеринарну медицину» та підзаконними нормативно-правовими актами:

– станом на червень 2014 року відсутня нова редакція Положення про пункт державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті. Діюча редакція, затверджена наказом Державного департаменту ветеринарної медицини від 19 липня 1999 року № 18, суперечить Типовому положенню про регіональну службу державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті та Закону України «Про ветеринарну медицину». Зокрема, згідно з пунктом 8 Типового положення регіональна служба реалізує свої повноваження безпосередньо та через свої структурні підрозділи – прикордонні інспекційні пункти (пости) ветеринарної медицини, за якими закріплено зони обслуговування. Однак відсутнє відповідне Положення про такі прикордонні інспекційні пункти. Виникає запитання, чи мають при цьому право державні інспектори ветеринарної медицини пунктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, а не інспекційних постів, як це передбачено вказаним Типовим положенням та Законом України «Про ветеринарну медицину», застосовувати адміністративну відповідальність до правопорушників.

Також згідно з діючою редакцією Положення про пункт державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті повноваженнями щодо застосування адміністративної відповідальності наділений лише начальник пункту, а згідно зі статтею 238 КУпАП такими повноваженнями наділені також підлеглі працівники – державні лікарі ветеринарної медицини пунктів, про що ми вже говорили вище.

– відповідно до статті 105 Закону України «Про ветеринарну медицину» накладати штрафи від імені регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні

та транспорті мають право головні державні інспектори ветеринарної медицини та їх заступники. Якщо брати за основу цю імперативну норму, застосовувати адміністративну відповідальність за порушення законодавства про ветеринарну медицину при перетині державного кордону мають право лише начальник регіональної служби та його заступники. З іншого боку, стаття 238 КУпАП розширює коло осіб, до компетенції яких належить застосування адміністративної відповідальності.

2. За правилами КУпАП протокол про адміністративне правопорушення складається на місці вчинення правопорушення у двох екземплярах, один з яких під розписку вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності. Виявивши факт порушення законодавства про ветеринарну медицину при перетині державного кордону України, державні інспектори ветеринарної медицини часто зустрічаються з випадками, коли водій транспортного засобу, який, наприклад, ввозив в Україну кормові добавки з порушенням Ветеринарних вимог щодо імпорту в Україну об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду, надає договір між ним та суб'єктом господарювання, в якому чітко зазначено, що водій лише здійснює перевезення вантажу, а вся відповідальність за правильність та наявність усіх необхідних для цього документів покладається на власника вантажу. У такому разі, зафіксувавши факт порушення законодавства про ветеринарну медицину, державний інспектор ветеринарної медицини зіштовхується з проблемою – на яку особу скласти протокол про адміністративне правопорушення. Вказане питання потребує законодавчого врегулювання. Необхідно чітко передбачити відповідальність для особи, яка перетинає державний кордон та порушує при цьому законодавство про ветеринарну медицину, незалежно від наявності будь-яких угод з власниками вантажу.

3. Відповідно до статті 256 КУпАП у протоколі про адміністративне правопорушення зазначаються обов'язково відомості про особу, яка притягається до адміністративної відповідальності, у тому числі її місце проживання. Такі дані необхідні для повідомлення цієї особи про час та місце розгляду справи, надіслання викликів до суду, повідомлення про прийняте рішення у справі, якщо особа була відсутня при розгляді справи і т. д. Оскільки порушення законодавства про ветеринарну медицину при перетині державного кордону пов'язане не лише з перевезенням продукції суб'єктами господарювання, але й з недотриманням Ветеринарних вимог громадянами,

які перетинають кордон через пішохідні пункти пропуску, зустрічаються випадки, коли такі громадяни надають неправдиві дані щодо свого місця проживання. Склавши у такому випадку протокол, державний інспектор ветеринарної медицини матиме через деякий час проблему, яка буде пов'язана з неявкою особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, на розгляд справи та неможливістю встановлення її справжнього місця проживання. З метою недопущення подібних випадків, необхідно передбачити адміністративну відповідальність для осіб, які надають неправдиві дані щодо себе при складанні протоколу про адміністративне правопорушення, а також внести в КУпАП зміни, якими передбачити, що протокол вважається врученим незалежно від достовірності місця проживання, яке вказується особою, що вчинила правопорушення. Це прискорило б розгляд справи та притягнення винної особи до адміністративної відповідальності.

4. У зв'язку з тим, що є певна специфіка в застосуванні адміністративної відповідальності за порушення законодавства про ветеринарну медицину при перетині державного кордону – відсутність особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, неможливість встановлення цієї особи і т.д., вважаємо за необхідне також внести зміни в статтю 38 КУпАП, яка встановлює строки накладення адміністративного стягнення (загальний строк – не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, за винятком випадків, коли справи про адміністративні правопорушення підвідомчі суду). Доцільно збільшити строк накладення адміністративного стягнення за порушення ветеринарного законодавства при перетині державного кордону до шести місяців – за аналогією зі змінами до статті 467 Митного кодексу України [12].

Це ряд основних проблем, пов'язаних з застосуванням адміністративної відповідальності за порушення законодавства про ветеринарну медицину при перетині державного кордону України.

Висновки. У своїй статті ми розкрили зміст адміністративної відповідальності за порушення законодавства про ветеринарну медицину при перетині державного кордону України, а також зупинилися на тих основних проблемах, які потребують нагального вирішення. Вважаємо, що врахування викладених положень дозволить вдосконалити питання адміністративної відповідальності за порушення законодавства про ветеринарну медицину, а відтак забезпечить дотримання законності фізичними та юридичними особами при перетині державного кордону України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Горжесв В.М. Епізоотична ситуація в Україні: проблеми, загрози, рішення / В.М. Горжесв // Ветеринарна медицина України. – 2013. – № 2 (204). – С. 3–4.
2. Авер'янов В.Б. Адміністративне право України. Академічний курс : підр. : Том 1. Загальна частина / Ред. колегія : В.Б. Авер'янов (голова). – К. : Юридична думка, 2004. – 584 с.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон УРСР від 7 грудня 1984 року № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
4. Прозатвердження Ветеринарних вимог щодо імпорту в Україну об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду : Наказ Державного департаменту ветеринарної медицини України від 14 червня 2004 року № 71 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 27.

5. Про затвердження Порядку пропуску вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, через державний кордон України : Наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства агропромислового комплексу України від 27 грудня 1999 року № 49 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 2.

6. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами членами від 14 червня 1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_012.

7. Звіт про виявлені порушення за 2013 рік / Львівська регіональна служба державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lvivvet.com.ua>.

8. Колпаков В.К. Адміністративне право України / В.К. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – 730 с.

9. Про ветеринарну медицину : Закон України від 25 червня 1992 року № 2498-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 36. – Ст. 531.

10. Про затвердження Типового положення про регіональну службу державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 липня 2009 року № 801 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 58.

11. Про затвердження Положення про пункт державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті : Наказ Міністерства агропромислового комплексу України від 19 липня 1999 року № 18 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 11.

12. Митний кодекс України : Закон України від 13 березня 2012 року № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44–48. – Ст. 552.

УДК 340.5(1-87):351.9:005.52

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ

ADMINISTRATIVE-LEGAL ANALYSIS OF FOREIGN EXPERIENCE OF STATE SUPERVISION OVER OBSERVANCE OF LABOUR LEGISLATION

Дворник С.І.,
*аспірант юридичного факультету
Сумського державного університету*

У статті розглянуто питання основних напрямків розвитку зарубіжного досвіду правового регулювання нагляду за додержанням законодавства про працю. Доведено, що адаптація законодавства України до законодавства ЄС полягає у зближенні із сучасною Європейською системою права. Адаптація законодавства України передбачає реформування її правової системи та поступове приведення у відповідність до європейських стандартів.

Ключові слова: Європейський вибір, міжнародна організація праці, Конвенція про інспекцію праці в промисловості і торгівлі, ефективність застосування трудового законодавства.

В статье рассмотрены вопросы основных направлений развития зарубежного опыта правового регулирования и надзора за соблюдением законодательства о труде. Доказано, что адаптация законодательства Украины к законодательству ЕС заключается в сближении с современной Европейской системой права. Адаптация законодательства Украины предусматривает реформирование правовой системы и постепенное приведение в соответствие к европейским стандартам.

Ключевые слова: Европейский выбор, Международная организация труда, Конвенция об инспекции труда в промышленности и торговле, эффективность применения трудового законодательства.

Analyzed the issues of the main directions of development of foreign experience of legal regulation and supervision over the observance of labor legislation. It is proved that the adaptation of Ukrainian legislation to EU legislation is the rapprochement with the modern European legal system. Adaptation of the Ukrainian legislation provides for a reform of the legal system and the gradual alignment to the European standards.

Key words: European choice, International Labor organization, Convention on Labor Inspection in Industry and Commerce, efficiency of application of labor legislation.

Дослідження питання зарубіжного досвіду стосовно правового регулювання нагляду за додержанням законодавства про працю вбачається дуже до речним, адже інтеграційні процеси, що відбуваються в нашій державі, не можуть бути реалізованими без дотримання соціально-економічних та адміністративних «еталонів», які були сформовані в європейському суспільстві за останні десятиріччя. «Членство в ЄС і економічна глобалізація означають, що працівники підприємств та їх керівництво мають

швидко пристосовуватися до вимог міжнародної конкуренції, а також до циклічних і структурних змін. Мобільність робочої сили й нові моделі організації праці повною мірою впливають на гарантію зайнятості. Така ситуація є реальною і неминучою, вона повинна супроводжуватися створенням нової законодавчої бази, що відповідає потребам роботодавців і найманих працівників» [1, с. 25]. На думку П.О. Ізуїти, інтеграція України у європейське співтовариство, здійснення ринкових реформ потребують